

Strigătul actorilor e Strigătul Națiunii

Trupa de actori supraviețuitori ai Teatrului din Mariupol, bombardat de invadatorii ruși, este invitata specială a celei de a XI-a ediții a Festivalului Internațional al Artelor Spectacolului BABEL, organizat de Teatrul Tony Bulandra din Târgoviște, în perioada 3 – 11 iunie 2023. Aici vor prezenta pe 10 iunie, drama Strigătul Națiunii.

Convins că solidaritatea internațională este mai necesară ca oricând, mai ales în perioade de incertitudine geopolitică, directorul festivalului BABEL, domnul Mihai Constantin Ranin, i-a invitat pe confrății ucraineni greu încercați de soartă, dar neînvinși, să participe la festival.

Pe 16 martie 2022, armata invadatoare rusă bombarda Teatrul din orașul asediat Mariupol, distrus deja în proporție de 80%. Aici se adăposteau sute de civili, mai ales femei și copii, între care mame cu prunci în brațe, abia aduse de la maternitate, Pentru a proteja clădirea, un scenograf scrisese afară, cu vopsea albă, mare, de două ori, cuvântul COPIII!

N-a contat pentru ruși! Au aruncat cele două bombe de câte jumătate de tonă, asupra teatrului, transformându-l în ruină. O anchetă Associated Press, din mai 2022, ridică estimările inițiale ale pierderii de vieți omenești, la 600 de civili omorâți de ruși, la Teatrul Academic Regional Donețk.

O parte dintre actorii teatrului au murit în iadul bombardamentelor de aici. La câteva luni de la această crimă de război a rușilor, când nu se mai gândea la viitor, minunea s-a întâmplat: un grup de actori ai teatrului, care supraviețuiseră carnagiului, a fost chemat pentru a juca la Teatrul din Ujgorod, în vestul Ucrainei, unde actorii din Mariupol își găsiseră refugiu. Împreună cu fosta directoare artistică, regizoarea Liudmila Kolosovici, au scris piesa *Strigătul unei națiuni*, după scrisorile și poemele lui **Vasil Stus**, despre viața poetului disident ucrainean urmărit de Moscova, interzis și, în final, omorât de Moscova în 1985, în închisorile lor, unde l-au ținut închis în ultimii 13 din cei 47 de ani de viață ai săi. „A murit pentru Ucraina, pentru cultura ucraineană. Pentru ca Ucraina să aibă un viitor”, declara regizoarea, cu prilejul premierei spectacolului, ce a avut loc la exact patru luni de la bombardarea Teatrului din Mariupol.

Acest spectacol emoționant, avându-l în centru pe valorosul poet și opozant ucrainean al regimului sovietic, va fi prezentat la Festivalul BABEL, pe 10 iunie, la ora 7 seara.

Pentru că rușii pot arunca bombe, pot prăbuși ziduri, pot omorî mame, copii și oameni nevinovați.

Dar nu pot omorî spiritul, nu pot gătui cultura și nu pot sugruma vocea celor ce-si strigă independența și dreptul la libera exprimare! Teatrul nu piere, oricâte lovituri ar primi. De aceea, veniți să ascultați glasul solidarității teatrale dintre români și ucrainenii!

The Cry of the Actors is the Cry of the Nation

The group of surviving actors of the Theater in Mariupol, bombed by the Russian invaders, is the special guest of the 11th edition of the BABEL International Performing Arts Festival, organized by the Tony Bulandra Theater in Târgoviște, from June 3 to 11, 2023. Here, will present the drama Cry of the Nation on June 10.

Convinced that international solidarity is more necessary than ever, especially in times of geopolitical uncertainty, the director of the BABEL festival, Mr. Mihai Constantin Ranin, invited the hard-pressed, but undefeated, Ukrainian confreres to participate in the festival.

On March 16, 2022, the invading Russian army bombed the Theater in the besieged city of Mariupol, already 80% destroyed. Hundreds of civilians were sheltering here, mostly women and children, among them mothers with babies in their arms, just brought from the maternity ward. In order to protect the building, a set designer had written the word CHILDREN outside, in large white paint, twice!

It didn't matter to the Russians! They dropped the two half-ton bombs on the theater, turning it into a ruin. An Associated Press investigation, from May 2022, raised initial estimates of the loss of human life to 600 civilians killed by the Russians at the Donetsk Regional Academic Theater.

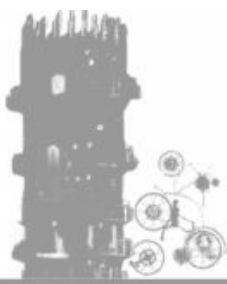
*Some of the actors of the theater died in the hell of the bombings here. A few months after this Russian war crime, when no one was thinking about the future, a miracle happened: a group of theater actors, who had survived the carnage, were called to play at the Uzhgorod Theater in western Ukraine, where the actors from Mariupol had found refuge. Together with the former artistic director, the director Liudmila Kolosovici, they wrote the play "The cry of a nation", based on the letters and poems of **Vasil Stus**, about the life of the Ukrainian dissident poet pursued by Moscow, banned and finally killed by Moscow in 1985, in prisons where they kept him imprisoned for the last 13 of his 47 years of life. "He died for Ukraine, for Ukrainian culture. For Ukraine to have a future", declared the director, on the occasion of the premiere of the show, which took place exactly four months after the bombing of the Theater in Mariupol.*

This emotionally performance, centered on the valuable Ukrainian poet and opponent of the Soviet regime, will be presented at the BABEL Festival, on June 10, at 7 p.m.

Because the Russians can throw bombs, collapse walls, kill mothers, children and innocent people.

But they can't kill the spirit, they can't strangle the culture and they can't strangle the voice of those who call for independence and the right to free expression!

The theater will not perish, no matter how many blows it receives. Therefore, come and listen to the voice of theatrical solidarity between Romanians and Ukrainians!

Despre formă ca element esențial în teatru [6]

Câteva reflecții despre *formă* și *forme*, în lumea teatrului, acum, spre final, din discuțiile mai vechi cu *Mihai Constantin Ranin*...

Spectacolul începe înainte de spectacol, scria cândva omul de nume căruia e legată întreaga istorie a *Festivalului Babel*, la Târgoviște. Adică, nu e nimic nou în încercarea de a gândi un spectacol ca pe un tot unitar, de la afiș, caiet-program, vitrine și până la holul teatrului. Acest lucru a fost făcut și de mulți alți creatori români în jurul propriilor spectacole. E un crez artistic pe care l-am găsit experimentat, adesea, pe scena *Bulandrei* noastre, de Târgoviște. Actul teatral e o structură complexă, iar intenția creatorului este de a încerca să-și pregătească virtualul spectacol pentru întâlnirea cu opera sa.

Tot despre *forme* este vorba! Am regăsit și anul acesta, în evenimentele *Festivalului Babel 2023*, ideea că, dacă rămânem neputincioși în fața multor elemente pentru a căror modificare nu avem calitatea și timpul să intervenim, atunci ne rămâne holul, acest spațiu de trecere, primul loc teatral. El nu trebuie să ofere o imagine-șoc spectatorului, nici chiar celui inițiat. Un hol purgatoriu nu trebuie să ascundă lipsa lui de personalitate. Holul devine o prelungire a imaginii scenice, un atelier al așteptărilor apropiate.

Deci, „spectacolul începe înainte de spectacol” și nu se sfârșește odată cu lăsarea cortinei; frânturi de imagini, gesturi, replici, emoții se transmit o vreme în chip de ecou și printre oameni. Opera vrea parcă să mai trăiască și dincolo de scenă, în suflete și uneori chiar reușește.

Spectacolele sunt, pur și simplu, obiecte destinate contemplației, sunt obiecte de artă, deci frumoase. Am renunțat de mult să schimb lumea cu ajutorul teatrului, mai spunea *Mihai Constantin Ranin*, chiar și în vremurile celelalte „nu lupta de idei mă stimula, ci procesul de creație în sine, modelarea luminilor și a umbrelor. N-am căutat răspunsuri, am scormonit și am accentuat ambiguitatea”.

A few reflections on *form* and *forms* in the world of theatre, now, towards the end, from older discussions with *Mihai Constantin Ranin*...

The show begins before the show actually starts, once wrote the man whose name is linked to the entire history of the *Babel Festival*, in Târgoviște. In other words, there is nothing new in trying to devise a show as a unified whole, from the poster, program brochure, display windows, to the theatre lobby. This has also been done by many other Romanian creators around their own shows. It's an artistic belief that we have often found experimented on the stage of our beloved *Bulandra*, in Târgoviște. The theatrical act is a complex structure, and the creator's intention is to try to prepare their virtual show for the encounter with their work.

It's all about forms! This year, too, in the events of the *Babel Festival 2023*, we found the idea that if we remain helpless in the face of many elements for which we don't have the quality and time to intervene, then all we have left is the lobby, this transitional space, the first theatrical place. It shouldn't offer a shocking image to the public, not even to the initiated one. A purgatory lobby should not hide its lack of personality. The lobby becomes an extension of the stage image, a workshop of near expectations.

So, *the show begins before the show actually starts* and doesn't end with the dropping of the curtain; fragments of images, gestures, lines, emotions continue to echo among the public for a while. The work seems to want to live beyond the stage, in souls, and sometimes it even succeeds.

Shows are simply objects meant for contemplation, they are works of art, hence beautiful. *I gave up a long time ago on changing the world with the help of theatre*, *Mihai Constantin Ranin* would further say, even in other times it was not the battle of ideas that stimulated me, but the creation process itself, the modeling of lights and shadows. *I didn't seek answers, I probed and emphasized ambiguity*.

Ionuț Cristache, profesor de filosofie
~ *Tableta de Babel* ~

Opinie de voluntar / A volunteer point of view

Spectacolul *Sfârșit de partidă* i-a avut în centrul său pe îndrăgiții actori Răzvan Vasilescu, Marius Bodochi, Corneliu Jipa și Maria Nicola pentru încântarea publicului cu un umor negru, presărat cu ironie fină și sarcasm, tipic scrierilor lui Samuel Beckett, în regia lui Mihai Măniuțiu. Cele patru personaje trăiesc într-o capsulă spațială, într-o lume post-apocaliptică, așteptându-și neajutorați sfârșitul. Hamm, protagonistul piesei, orb și invalid, îl are ca subaltern pe Clov, imaginea unei persoane captive și supuse, fără cale de scăpare. Relația dintre cei doi este una tensionată, dar totodată sunt dependenți unul de celălalt, în timp ce Nagg și Nell, părinții lui Hamm, trăiesc în niște cutii, asemeni pisicilor cărora li se schimbă nisipul. Cei doi duc o viață fără sens, fiind incapabili să trăiască cu adevărat, ci doar să existe de dragul amintirilor din tinerețe. Fiecare zi pare trasă la indigo, discuțiile fiind monotone și goale, iar personajele rămân captive într-o rutină ce pare să nu aibă sfârșit.

[Roxana Nicolae]

The End of the Game show had the beloved actors Răzvan Vasilescu, Marius Bodochi, Corneliu Jipa and Maria Nicola at its center for delighting the audience with a dark humor, sprinkled with fine irony and sarcasm, typical of Samuel Beckett's writings, directed by Mihai Măniuțiu. The four characters live in a space capsule, in a post-apocalyptic world, helplessly awaiting their end. Hamm, the protagonist of the play, blind and disabled, has Clov as his underling, the image of a captive and submissive person, with no way out. The relationship between the two is tense, but at the same time they are dependent on each other, while Nagg and Nell, Hamm's parents, live in boxes, like cats whose sand is changed. The two lead a meaningless life, being unable to truly live, but only to exist for the sake of the memories of their youth. Every day seems indistinct, the discussions being monotonous and empty, and the characters remain captive in a routine that seems to have no end.

Almost Beckett

Samuel Beckett's *ENDGAME* on the stage of the Tony Bulandra Theatre, a classic of the Theatre of the Absurd, a tragigrotesque, the story of a world without beginning and end ...

In between, two people who run together-one against their fate in an eternal cycle:

Director Mihai Măniuțiu moved the absurd Beckett story into an opulent spaceship (magnificently designed by Adrian Damian).

The protagonists have escaped from the world below, but circle around it without arriving anywhere. A good idea, excellently interpreted in mutual love-hate. Their physical end approaches, hopelessly. And so it remains. ...

Robert Wilson in Berlin: The end is just around the corner. "Clov drops his trousers and grins into the audience, staying by his master's side until it goes black. Now only one scream follows: It's finished!"

In Mihai Măniuțiu's production, an image of a orthodox Christ appears. And then it's over.

And there are worlds in between.

Does a good play really need a religious exaggeration, in Beckett's case and especially in view of the representatives of all these religions, today?

[Dieter Topp]

Aproape Beckett

„Sfârșit de partidă” al lui Samuel Beckett, un clasic al Teatrului Absurdului, pe scena Teatrului Tony Bulandra, un spectacol tragigrotesc, povestea unei lumi fără început și sfârșit...

Doi oameni care aleargă împreună împotriva destinului lor într-un ciclu etern:

Regizorul Mihai Măniuțiu a mutat povestea absurdă a lui Beckett într-o navă spațială opulentă (magnific proiectată de Adrian Damian).

Protagoniștii au evadat din lumea de jos, dar se învârt în jurul ei fără să ajungă nicăieri. O idee bună, excelent interpretată în iubire-ură reciprocă. Sfârșitul lor fizic se apropie, fără speranță. Și așa rămâne. ...

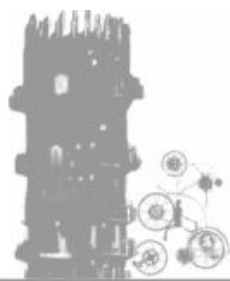
Robert Wilson la Berlin: Sfârșitul e chiar după colț. "Clov își lasă pantalonii jos și rânjește în public, rămânând alături de stăpânul său până când se face heblu. Acum urmează doar un singur țipăt: S-a terminat!"

În spectacolul lui Mihai Măniuțiu, apare imaginea unui Hristos ortodox. Și apoi se termină.

Și există lumi intermediare.

Oare o piesă bună chiar are nevoie de o exagerare religioasă, în cazul lui Beckett și mai ales având în vedere reprezentanții tuturor acestor religii, astăzi?

FORM FOLLOWS FUNCTION (forma urmează funcția)

Un mare arhitect american, Louis Sullivan (1856-1924), enunța o axiomă, rămasă valabilă pentru totdeauna : FORM FOLLOWS FUNCTION. Asta însemnând că funcțiunea unui spațiu (locuință, școală, spital, gară etc) determină forma clădirii. Acest lucru devine valabil nu numai în arhitectură ci în tot ceea ce ne înconjoară. De exemplu, felul în care bem apă a determinat forma cunii sau a paharului. Forma furculiței este dată de funcția ei... Și exemplele continuă. Pe scurt, să ne referim la artă! Conținutul unui spectacol determină forma lui de prezentare.

Iată-ne, așadar, la ediția din acest an al festivalului BABEL, purtând ca temă tocmai... FORMA! Nimic mai incitant decât de a descoperi ce se ascunde în spatele acestor forme! Iar festivalul ne propune o sumedenie de forme, de la teatrul clasic, la cel de stradă, spectacole în format minimalist, intimist, spectacole în format de concert, de dans, film, mișcare, gestual, etc. etc.

Mi s-a părut că, mai mult decât în anii trecuți, de astă dată, spectacolele au căpătat - în viziunea-mi proprie - forme comparabile cu cele geometrice, fie plane sau în spațiu. Dacă ARGONAUTAS mi s-a prezentat ca privind în interiorul unui trunchi de piramidă (desigur conform spațiului scenic), spectacolul NAUFRAGIAT!, al teatrului din Brăila, mi-a apărut ca un corp geometric compus din infinite prisme rectangulare șlefuite sub forma unui diamant. DISPARIȚII, al teatrului bulgar din Ruse, se petrecea chiar într-o prismă cu muchii luminate (scenografia esențializată a domnului Mc Ranin) așa încât forma nu trebuia a fi imaginată. Era aievea. Desigur PARADA BABEL avea și ea o formă concretă, de linie care șerpua prin oraș. ORESTE, o altă producție a teatrului țargoviștean, se prezenta și ea ca o prismă, dar care se multiplica pe orizontală și în adâncimea scenei. TĂCEREA polonezilor de la Teatr Biuro Podrózy, jucată în aer liber, încerca să adune linii, puncte, corpuri geometrice dintr-un haos incontrollabil, într-un unic corp pe care să îl putem gestiona. PĂDUREA companiei franceze D'Autres Cordes ne-a împins în lumea unei sfere perfecte și transparente, iar lumea poveștii celor doi îndrăgostiți, ROMEO ȘI JULIETA. ULTIMELE ORE nu putea fi prezentată mai bine decât pe forma unei pânze albe dreptunghiulare, curate, pe care urma ca pictorul să-și întindă culorile. SFÂRȘIT DE PARTIDĂ a fost cu siguranță un con argintiu plutind în spațiu, în vreme ce PRAGUL sârbilor, jucat pe un text turcesc inteligent, creaa senzația unui cilindru în jurul căruia trebuia să ne învârtim.

Desigur, toate aceste forme amintite (așa cum mi s-au întipărit mie în minte), conțineau funcționalități pe care creatorii spectacolelor le-au „sculptat” în vederea obținerii formei finale de prezentare.

S-ar putea ca ceea ce am scris mai sus, al formelor descrise de mine, să fie oarecum forțate. Însă, cu siguranță, ele au respectat axioma lui Sullivan, conform căreia FORM FOLLOWS FUNCTION. Mai avem două zile. Și încă mai sunt forme...

[Horațiu Mihaiu]

A great American architect, Louis Sullivan (1856-1924), stated an axiom that has remained valid forever: FORM FOLLOWS FUNCTION. This means that the function of a space (home, school, hospital, railway station, etc.) determines the form of the building. This becomes true not only in architecture but in everything that surrounds us. For example, the way we drink water determined the shape of the cup or glass. The shape of the fork is determined by its function... And the examples go on. In short, let's talk about art! The content of a performance determines its form of presentation.

So here we are at this year's BABEL festival, with the theme... FORM! There's nothing more exciting than discovering what's behind these shapes! And the festival offers a whole range of forms, from classical theatre to street theatre, minimalist and intimate performances, concert, dance, film, movement, gesture, etc. etc.

It seemed to me that, more than in previous years, this time the performances took on - in my own vision - forms comparable to geometric ones, either flat or in space. If ARGONAUTAS appeared to me as looking inside a trunk of a pyramid (of course according to the scenic space), the show NAUFRAGIAT! of the theatre in Brăila, appeared to me as a geometric body composed of infinite rectangular prisms polished in the shape of a diamond. DISAPPEARING, of the Bulgarian theater in Ruse, took place in a prism with illuminated edges (Mc Ranin's essentialised scenography) so that the shape did not have to be imagined. It was real. Of course, the BABEL PARADE also had a concrete shape, like a line winding through the city. ORESTE, another production of the Târgoviște theatre, also looked like a prism, but it multiplied horizontally and in the depth of the stage. The play "SILENCE" by the Polish Teatr Biuro Podrózy, performed in the open air, tried to gather lines, points, geometric bodies from an uncontrollable chaos into a single manageable body. THE FOREST of the French company D'Autres Cordes pushed us into the world of a perfect and transparent sphere, and the world of the story of two lovers, ROMEO AND JULIET. THE LAST HOURS could not have been better presented than in the form of a clean, rectangular white canvas on which the painter was to spread his colours. ENDGAME was certainly a silvery cone floating in space, while the Serbian THRESHOLD, played on a clever Turkish text, created the feeling of a cylinder around which we had to revolve.

Of course, all of these forms mentioned (as they were imprinted in my mind), contained functionalities that the creators of the performances "sculpted" in order to achieve the final form of presentation.

It may be that what I have written above, of the forms I have described, is somewhat forced. But they have certainly respected Sullivan's axiom that FORM FOLLOWS FUNCTION. We've got two more days. And there are still forms...

UN EVENIMENT
SUSȚINUT DE

MINISTERUL
CULTURII

MINISTERUL
CULTURII

사단법인
한국연극협회

SPONSORI

BANCA BT TRANSILVANIA
Banca oamenilor
intreprinzători

PARTENERI
MEDIA

Radio
România

Cotidianul.ro

OfficialMedia

Gazeta Dâmbovitel.ro

City

Best

COLUMNA damboviteanul.com

Jurnal
in Strada

PULS
Energy Systems Family Options

mdiv
TELEVIZIUNE REGIONALA

Targoviste.ro

RPN

Partener TV

incomod-media.ro

PUBLICAȚIE REGIONALĂ ONLINE

incomod-media.ro

TARGOVIȘTE LIVE

Politica Broștel

adevarul

DAMBOVIȚA

VOCEA DĂMBOVIȚEI

Impact

Targoviste

db24 NEWS

Dambovita
la zi.ro

NEWS

#1 HIT RADIO